

BAZI MADDELER VÜCUDA ZARAR VEREBİLİR

Bazı maddeleri tatmak, koklamak, onlara dokunmak ve çıplak gözle bakmak sağlığımıza zarar verebilir.

Vücudumuza zarar verebilecek maddeler:

Temizlik maddeleri: Bu maddelerden biri de deterjandır. Bu maddeleri koklamamız veya bunların tadına bakmamız zehirlenmemize yol açabilir. Bu maddeleri diğer maddelerden ayrı dolaplarda tutmamız gerekir.

İlaç tabletleri ve şuruplar: Bu maddeler üretilirken renlendirilir ve tatlandırılır. Bu ilaçları doktor tavsiyesi ile belli bir dozda kullanmak gerekir. Eğer dikkat etmezsek zehirlenebiliriz.

Tüp doğal gaz gibi maddeler: Bu tür maddeleri koklamamak, yanan soba gibi sıcak maddelere dokunmak sağlığımız için zararlıdır.

NOT: Bazı maddelere çıplak gözle bakmak gözlerimize zarar verebilir. Bu nedenle kaynak yapan işçiler işlerini yaparken koruyucu gözlük takar.

MADDELERLE ÇALIŞIRKEN TEDBİRLİ OLMALIYIZ

Deney yaparken çeşitli maddeler kullanırız. Bu maddeleri kullanırken bazı tedbirler almalıyız.

Bu tedbirler:

- ▶ Deneyleri öğretmenimizin gözetiminde yapmalıyız **çünkü** bazı deney malzemelerini tek başımıza kullanamayız.
- ▶ Maddeleri dökmemeye çalışmalıyız **çünkü** yere dökülen maddeler tehlikeye neden olur. Asit gibi yakıcı maddeler deriyi tahriş eder. Alkol içeren maddeler yanıcıdır.
- ▶ Maske, bone, koruyucu gözlük, eldiven ve gözlük kullanmalıyız **çünkü** Cam vs. Maddeler gözümüze, kokulu bazı maddeler burnumuza, boyalar veya yakıcı maddeler üzerimize sıçrayabilir.
- ▶ Sınıfta ya da laboratuvarında koşup oynamamalıyız **çünkü** laboratuvar ortamında tehlikeli maddeler vardır.
- ▶ Ne olduğunu bilmediğimiz maddelere dokunmamalı bunları birbirine karıştırmamalıyız **çünkü** kimyasal maddeler sağlığımız için tehlikelidir.
- ▶ Maddeleri kullanmadan önce maddenin üzerindeki etiketi okumalıyız **çünkü** etiketin üzerinde ne olduğu yazar.
- ▶ Her deneyden sonra çalışma ortamımızı düzenlemeliyiz **çünkü** dağınık ortamlar tehlikeli olur.
- ▶ Kırılmış veya çatlak malzemeler kesiklere neden olur **çünkü** kırık ve çatlak camlar yaralanmalara sebep olur.

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Tehlikeli

Elektrik Tehlikesi

Zehirli

Radyasyon

Yakıcı Madde

Zararlı

Patlayıcı

Alevlenebilir Madde

Aşındırıcı

Etkinlik 1

Aşağıda verilen maddelerden hangisi sağlığımız için tehlikeli olanların altındaki çemberi kırmızıya, tehlikeli olmayanları maviye boyayalım.

Etkinlik 2

Aşağıda verilen noktalı yerleri örnekteki gibi uygun ifadelerle dolduralım.

Temizlik maddeleri sağlığımız için tehlikelidir. Bu maddeleri vücudumuza direkt temas ettirmemeliyiz.	ÇÜNKÜ	Bazı temizlik malzemeleri kimyasaldır ve kimyasallar vücudumuz için tehlikelidir.....
İlaç maddeleri ve şurupları yetişkinlerin gözetiminde doktor reçetesi ile kullanmamalıyız.	ÇÜNKÜ	.....
Tüp ve doğal gaz gibi maddeleri koklamak sağlığımız için tehlikelidir.	ÇÜNKÜ	.....
Bazı maddelere çıplak gözle bakmamız tehlikelidir.	ÇÜNKÜ	.....
Bazı maddelerin tadına bakmamız tehlikelidir.	ÇÜNKÜ	.....

Etkinlik 3

Aşağıda verilen sembollerin ne anlama geldiğini altlarında verilen noktalı yerlere yazalım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Etkinlik 4

Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanların başına D yanlış olanların başına Y yazalım.

(....) Deneyleri öğretmenimizin gözetiminde yapmamıza gerek yoktur.

(....) Deney yaparken malzemeleri yere dökmememiz gerekir. Asit gibi maddeler deriyi tahriş eder.

(....) Deney yaparken maske ve bone gibi malzemeler kullanmamız güvenliğimiz için önemlidir.

(....) Sınıf yada laboratuvar ortamında deneyi daha hızlı bitirmek için koşabiliriz.

(....) Kimyasal maddeleri birbiri ile karıştırmamız gerekir.

(....) Deney malzemelerini kullanmadan önce üzerinde yazan etiketi okumalıyız.

(....) Dağınık ortamlar deney yaparken tehlikeye sebep olabilir.

(....) Deney ortamında kırılmış malzemeler yaralanmamıza sebep olabilir.

(....) Kimyasallara direkt temas etmemiz sağlığımızı etkilemez.

(....) Deney malzemeleri tehlike yaratmaz.

(....) Deneyler tehlikeye sebep olacağı için zorunda kalmadıkça deney yapmamalıyız.

Etkinlik 5

Aşağıda verilen noktalı yerleri kutucuklardaki uygun kelimelerle dolduralım.

tahriş

doktor

bakmak

tehlikeye

oynamamalıyız

etiketi

karıştırmamalıyız

tadına

- 1) İlaçları ..... tavsiyesi ile belli bir dozda kullanmak gerekir.
- 2) Bazı maddelere çıplak gözle ..... gözlerimize zarar verebilir.
- 3) Maddeleri dökmemeye çalışmalıyız çünkü yere dökülen maddeler..... neden olur.
- 4) Asit gibi yakıcı maddeler deriyi ..... eder.
- 5) Sınıfta ya da laboratuvarında koşup .....
- 6) Ne olduğunu bilmediğimiz maddelere dokunmamalı bunları birbirine .....
- 7) Maddeleri kullanmadan önce maddenin üzerindeki ..... okumalıyız
- 8) Bazı maddeleri koklamamız ve ..... bakmamız sakıncalıdır.

Etkinlik 6

Aşağıda verilen minik testi çözelim.

1)

Yukarıda verilen uyarı sembolünün anlamı nedir?

- A) Patlayıcı madde
- B) Radyasyon
- C) Patlayıcı madde

2) Aşağıda verilen maddelerden hangisi insan sağlığı için zararlı değildir?

A)

B)

C)

3)

Tüp - çamaşır suyu - salça - tiner
Yukarıda verilen maddelerden kaç tanesi insan sağlığı için tehlikelidir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3

4)

Aşağıda verilen maddelerden hangisi laboratuvar ortamında güvenlik amacıyla kullanılan maddelerden değildir?

- A) Eldiven
- B) Bone
- C) Kaşık